

ИНФОРМАТИВНА БРОШУРА - ГЛАУКОМ

ОКОТО И ГЛАУКОМОТ

Окото работи како фото апарат во кој светлото влага низ објективот, се фокусира низ леќата, и паѓа на филмот кој потоа се развива. Светлината во окото доаѓа низ зеницата, потоа светлото се фокусира низ леќата, и паѓа на ретината (мрежница). Потоа, информацијата се пренесува преку видниот (или оптички) нерв, до мозокот каде инфомаријата се процесира.

Формата на окото се постигнува со кружење на прозирна течност, или очна вода, во окото. Оваа течност го измива и храни окото, го одржува цврсто и создава определен притисок во окото. Ако очниот притисок е зголемен и истиот не се контролира, доаѓа до оштетување на очниот нерв и губиток на видот.

Очниот притисок варира помеѓу луѓето, и вредности кои значат зголемен очен притисок за едно лице, може да бидат нормални за друго.

НОРМАЛНО ОКО

Рожницата (корнеа) е прозирниот прозорец пред зеницата (пупила) и заедно со леќата ја насочува сликата кон мрежницата (ретина).

Шареницата (ирис) е шарениот дел од окото.

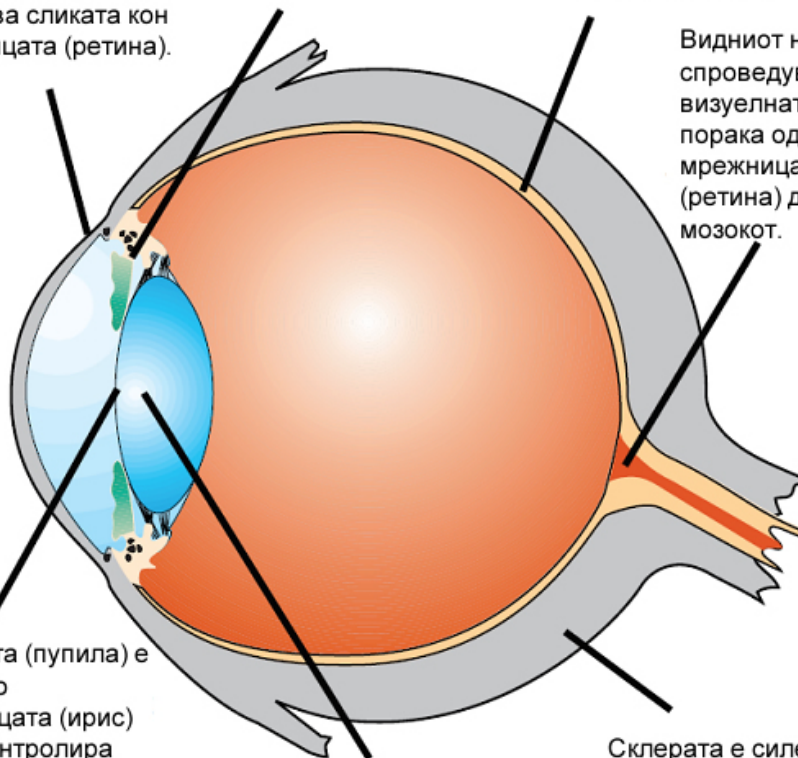
Мрежницата (ретина) ја прима светлината и ги снима визуелните пораки.

Видниот нерв ја спроведува визуелната порака од мрежницата (ретина) до мозокот.

Зеницата (пупила) е отвор во шареницата (ирис) кој го контролира интензитетот на светлина кој влегува во окото.

Леќата го насочува светлото кон мрежницата (ретина)

Склерата е силен надворешен заштитен слој на окото.

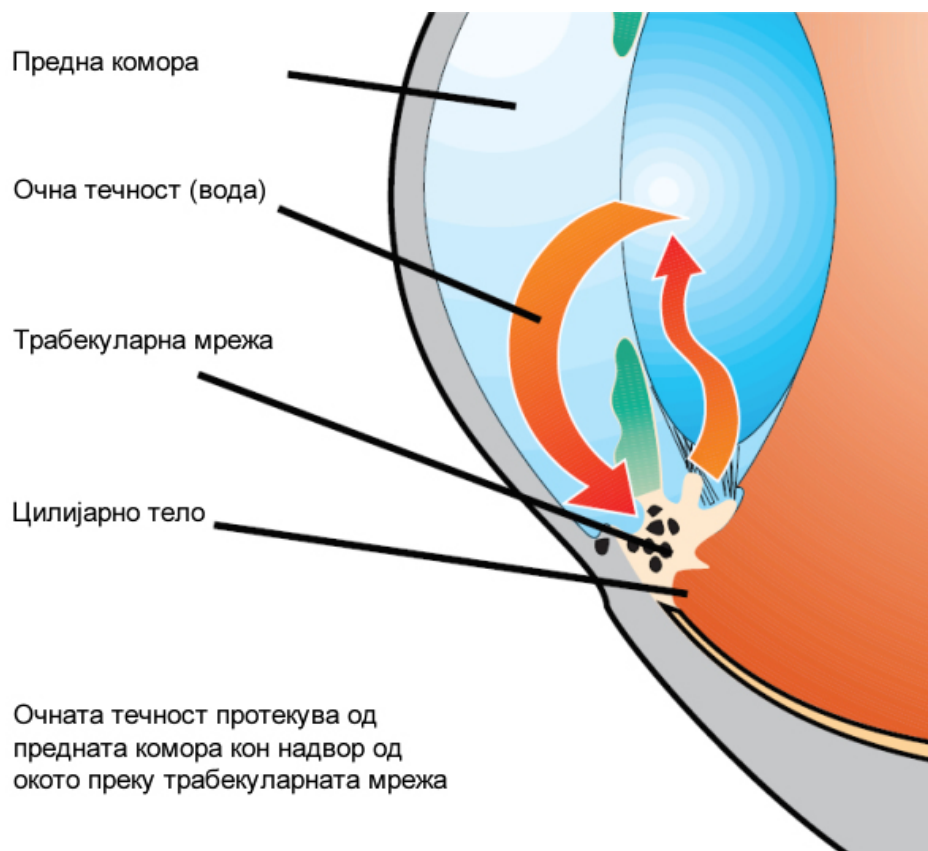

ШТО Е ГЛАУКОМОТ

Глаукомот е име за група болести кои се карактеризираат со постепено и трајно оштетување на видниот нерв во задниот дел од окото, заради зголемениот очен притисок. Многу луѓе имаат нормален очен притисок а сепак заболуваат од глауком. Кај глаукомот, губитокот на видот започнува во периферијата на видното поле, и обично не се забележува додека не е доцна. Најдобар начин за лекување на глаукомот е да се намали очниот притисок.

Околу 300 000 луѓе во Австралија имаат глауком. Вообичаено за глаукомот е дека нема предупредувачки знаци, така што кога пациентот со глауком ќе забележи проблеми со видот, истиот е значително оштетен. Глаукомот не може да се самодијагностицира.

Важно е да се знае дека иако е почест кај возрасни луѓе, **глаукомот може да се јави во било која возраст.**

ВИДОВИ ГЛАУКОМ

Хроничен глауком со отворен агол. Ова е најчестата форма на глауком во Австралија.

Глауком со низок или нормален очен притисок. Оштетување на видниот нерв може да се јави и кај луѓе со низок или нормален очен притисок. Овој вид на глауком се лекува слично како и глаукомот со отворен агол.

Хроничен глауком со агол кој се затвора. Овој вид на глауком е честа форма, особено кај Кинезите и Азијци од Југоисточна Азија. Во лекувањето често се користи ласер и очни капки.

Глауком со акутно затворен агол. Ова е состојба каде очниот притисок се покачува многу брзо заради тоа што ирисот, или шареницата, го блокира одводот на течноста од окото. Нападот на акутен глауком со затворен агол е често многу тежок, симптомите се

болка, гадење, замаглен вид, црвенило во окото. Во овој случај е потребна итна медицинска помош, бидејќи одложувањето на лекувањето може да доведе до трајно оштетување на видот за кратко време. Вообичаеното лекување е ласерска хирургија која ќе го отвори одводот на течноста од окото, превенирајќи оштетување на видот. Острите агли кои доведуваат до затворање на аглите може да бидат отворени со ласерска хирургија, и ова го отвора одводот на течноста од окото.

Конгенитален или вроден глауком. Ова е ретка форма на глауком, предизвикана од неправилности во одводниот систем на окото. Може да биде присутен од раѓање, а може да се развие и подоцна. Родителите обично забележуваат дека детето е чувствително на светлина и дека има зголемени и замаглени очи кои често солзат. Обично е потребно хируршко лекување.

Секундарен глауком. Овој вид на глауком се развива како резултат на други болести на окото, на пример повреди, претходни операции на окото или очно воспаление. Продолжено лекување на определени болести со кортизон (кортикостероид) може да доведе до зголемување на очниот притисок и секундарен глауком.

КОИ СЕ СИМПТОМИТЕ НА ГЛАУКОМ

Хроничниот глауком со отворен агол е најчеста форма на глауком, обично без симптоми во раната фаза на болеста.

Оштетувањето на видот се одвива постепено и прогресивно, и обично започнува со оштетување на периферниот вид. Бидејќи едното око може да надокнади за другото, ваквиот губиток на вид може да не се забележи подолго време, се додека не е зафатен поголем број на нервни влакна во очниот нерв.

Оштетувањето е обично трајно.

Лекувањето на глаукомот не може да ја поправи штетата, но може или да го запре или да го забави понатамошното оштеетување на видот.

КОЈ ИМА ЗГОЛЕМЕН РИЗИК ЗА ГЛАУКОМ

Секој може да добие глауком, но некои луѓе се со зголемен ризик. Ризик фактори за глауком се:

- Зголемен очен притисок
- Глауком во семејството
- Возраст над 50 години
- Етничко потекло од Африка или Азија
- Шеќерна болест / дијабет
- Кусогледост
- Претходна повреда на окото
- Претходна или актуелна подолга употреба на кортизон или други кортикостероиди
- Мигрена
- Висок или нисок крвен притисок

Редовни прегледи за глауком се препорачуваат за луѓе над 50 годишна возраст, за луѓе со потекло од Азија или Африка над 40 годишна возраст, и за луѓе со глауком во семејството над

35 годишна возраст. Вообичаено прегледите се препорачуваат на секои 2 до 3 години, или во интервал препорачан од лекар.

КАКО СЕ ДЕТЕКТИРА ГЛАУКОМ

Најдобар начин за детекција на глаукомот е очен преглед. Вообичаено прегледот за глауком ги опфаќа следниве постапки:

- Преглед на очниот нерв со инструмент (офталмоскоп)
- Преглед на очниот притисок (тонометрија)
- Преглед на видното поле, вклучително и периферниот вид кој е зафатен најрано
- Преглед со снимање на окото
- Преглед на дебелината на рожницата или корнеа.

ДАЛИ ГЛАУКОМОТ МОЖЕ ДА СЕ ЛЕКУВА

Иако глаукомот не може да биде излекуван, болеста обично може да се контролира со цел да се забави понатамошниот губиток на видот. Лекувањето може да вклучи:

Очни капки. Ова е најчеста форма на лекување. Капките мора да се употребуваат според препораките и може да се различни, прилагодени на пациентот и типот на глауком. Во некои случаи се употребуваат и орални лекови.

Ласерска терапија (ласерска трабекулопластика). Се применува според проценка на очниот лекар, особено кога капките не го запираат губитокот на видното поле. Во некои случаи по ласерското лекување се продолжува со капките. Ласерското лекување не е болничко.

Хируршко лекување (трабекулотомиија). Вообичаено овој вид на лекување се применува кога очниот притисок продолжува да е зголемен, и покрај лекувањето со капки и ласерска терапија. Со ова лекување се отвора нов канал преку кој течноста може да се циркулира надвор од окото. Најчесто овој вид на лекување е еднодневна хирургија.

Раната детекција на глаукомот е многу важна, бидејќи лекувањето на глаукомот може само да го сочува постоечкиот вид, но не може да го подобри видот ниту да го поправи постоечкото оштетување на очниот нерв.